

Tygodnik Gospodarczy

Cena zł 30,-

Rok III

Poznań, dnia 18 października 1947

Nr 42

TREŚĆ: Odpowiedzialność karno-skarbowa za ukrycie lub nierzetelne prowadzenie ksiąg. — Pomiary operacji wytwórczych (str. 385). — Poradnik księgowy — Zysk brutto w przedsiębiorstwie handlowym (str. 387).

Odpowiedzialność karno-skarbowa za ukrycie lub nierzetelne prowadzenie ksiąg

I.

Liczne zapytania Czytelników w przedmiocie poruszonego zagadnienia stały się przyczynkiem do pobieżnego choćby zanalizowania odnośnych postanowień nowego prawa karnego skarbowego, przy czym czynimy to z zasadniczym pominięciem szukania tzw. „intencji ustawodawcy”, której należy dociekać po wyczerpaniu interpretacji gramatycznej i logicznej, a która w nowoczesnym prawoznawstwie zatracą swój tradycyjny i utarty sens na rzecz ogólnych wytycznych o charakterze społeczno-politycznym.

Niemniejsze zainteresowanie budzą postanowienia prawa karnego skarbowego odnoszące się do odpowiedzialności karno-skarbowej księgowych za ukrycie lub nierzetelne prowadzenie ksiąg. Szukając wyjaśnienia tego zagadnienia należy zdać sobie nasamprzód sprawę z faktu wprowadzenia odnośnego przepisu o odpowiedzialności karno-skarbowej w ogóle a dalej z jego umieszczenia w powiązaniu z zasadniczymi przepisami zagrożającymi karą za ukrycie lub nierzetelne prowadzenie ksiąg.

Prawo karne skarbowe w art. 132 § 1 stanowi, iż „Kto naraża Skarb Państwa na uszczuplenie podatku przez ukrycie lub nierzetelne prowadzenie ksiąg handlowych, ksiąg uproszczonych lub podatkowych, podlega karze grzywny w wysokości od 1.000 do 1.000.000 złotych”.

W myśl § 2 „Tej samej karze podlega, kto bezpośrednio nadzorując prowadzenie tych ksiąg dopuszcza do ich ukrycia lub nierzetelnego prowadzenia”.

Należyte poprowadzenie rozważania poruszonego tematu wymaga uprzedniego zanalizowania przepisów, z którymi cytowany art. 132 prawa karnego skarbowego pozostaje w ścisłym związku, a mianowicie normy czołowej w zakresie naruszenia przepisów o podatkach bezpośrednich

pobieranych na rzecz Skarbu Państwa, którą w rozdziale 11 dekretu o prawie karnym skarbowym jest art. 131:

„§ 1. Kto, będąc podatnikiem, naraża Skarb Państwa na uszczuplenie podatku w postępowaniu podatkowym lub wobec płatnika dokonującego obliczenia i poboru podatku:

1. przez zatajenie danych, mogących mieć wpływ na ustalenie zobowiązania podatkowego lub jego wysokości;

2. przez podanie takich danych niezgodnie z rzeczywistością, podlega karze grzywny w wysokości od 1 do 10-krotnej kwoty podatku uszczuplonego lub narażonego na uszczuplenie.

§ 2. Jeżeli sprawca występku określonego w § 1 działa nieumyślnie, podlega karze grzywny w wysokości do $\frac{1}{4}$ określonej w § 1.

§ 3. Jeżeli sprawca dopuści się czynu określonego w § 1 w związku z ukryciem albo nierzetelnym prowadzeniem ksiąg handlowych, ksiąg uproszczonych lub podatkowych, podlega karze grzywny w wysokości od 2 do 20-krotnej kwoty podatku uszczuplonego lub narażonego na uszczuplenie.

§ 4. Występku tego dopuścić się może także płatnik lub ustawowy przedstawiciel albo zastępca podatnika lub płatnika.”

Ogólnie biorąc, przepis ten jest odpowiednikiem art. 176—177 Ordynacji Podatkowej z następującymi zmianami: 1. rozszerzono przedmiot ochrony prawnej przez objęcie dyspozycją cytowanego przepisu nie tylko nierzetelnego prowadzenia ksiąg handlowych, ksiąg uproszczonych lub podatkowych, lecz również i ukrycia tych ksiąg, 2. odstąpiono w zakresie sankcji karnej od grożącej za powyższy występki w art. 177 Ordynacji Podatkowej zasadniczej kary aresztu do sześciu miesięcy z jednoczesnym podwyższeniem przewidzianej tam dolnej granicy grzywny okre-

ślonej wielokrotnością kwoty podatku uszczuplonego lub narażonego na uszczuplenie.

W następstwie tych zmian w prawie karnym skarbowym znalazł częściowe odzwierciedlenie stan faktyczny przestępstwa określonego w art. 281 Kodeksu Karnego: „Kto prowadzi księgowość kupiecką w sposób niezgodny z prawdą, albo księgi lub dokumenty handlowe uszkadza, ukrywa, przerabia lub podrabia, podlega karze więzienia do lat 5.”

Uzasadniona jest bowiem wątpliwość, czy przepis art. 281 Kodeksu Karnego może mieć zastosowanie do ksiąg handlowych, uproszczonych lub podatkowych, które prowadzi się w interesie Skarbu Państwa, w celu prawidłowego wymiaru podatków. Wątpliwość ta zaś rodzi się na tle zamieszczenia art. 281 Kodeksu Karnego w rozdziale XI pod tytułem: „Przestępstwa na szkodę wierzycieli”; wskutek tego Skarb Państwa w zakresie zobowiązań wynikłych z tytułu podatków może nie podpaść pod pojęcie „wierzyciela” w rozumieniu Kodeksu Karnego.

Stąd też stworzono przepis szczególny, chroniący na tym odcinku interesy Skarbu Państwa; jeżeli więc należność Skarbu Państwa z tytułu podatków i opłat nie byłaby uznana w praktyce sądowej za wiarygodną w rozumieniu Kodeksu Karnego, wówczas nakazy dekretu o postępowaniu podatkowym dotyczące prowadzenia ksiąg, zostałyby pozbawione należytej ochrony prawnej. Z tych względów nowe prawo karne skarbowe wprowadza własne sankcje karne za naruszenie przepisów co do prowadzenia ksiąg ustanowionych w interesie Skarbu Państwa.

Prawo karne skarbowe ogranicza się w zakresie sankcji karnej do kary grzywny, uważając ten środek represji karnej za najodpowiedniejszy, wystarczający do zabezpieczenia Skarbowi Państwa należytej ekspiacji materialnej.

Rozwój natężenia omawianej sankcji karnej przypada na cytowany wyżej § 3 art. 131 i przedstawia się następująco:

Istota przestępstwa z art. 131 polega na zatajeniu danych mogących mieć wpływ na ustalenie zobowiązania podatkowego lub jego wysokości albo przez podanie takich danych niezgodnie z rzeczywistością, a więc np. zatajenie obrotów czy dochodów zeznawanych w postępowaniu podatkowym, ukrycie źródła dochodu przy składaniu odnośnych wykazów, czy deklaracji itp. z tym, iż występku tego sprawca dopuścić się może także nieumyślnie, a wówczas kara nie może przekraczać $\frac{1}{4}$ kary, określonej dla tej grupy występków przy winie umyślnej (1—10-krotna).

Natężenie sankcji karnej następuje z chwilą stwierdzenia, iż sprawca dopuścił się omawianego występku „w związku” z ukryciem albo nierzetelnym prowadzeniem ksiąg handlowych, ksiąg uproszczonych lub podatkowych.

Wykładnia gramatyczna tego przepisu w połączeniu z postanowieniami art. 131 § 1 wskazywałaby, iż obejmuje on li tylko grupę osób, które prowadzą księgi handlowe, uproszczone lub podatkowe; głębsza jednak analiza tego przepisu prowadzi do wniosku, iż za występku z § 3 art. 131 będzie odpowiadał również i ten podatnik,

który — nie mając ustawowego obowiązku prowadzenia ksiąg — prowadzi je z własnej woli a prowadząc je nierzetelnie powoła je jako dowód „w postępowaniu podatkowym”, o którym mowa w § 1 art. 131 prawa karnego skarbowego.

Z omawianego przepisu wynika, iż podwyższona sankcja karna (2—20-krotna kwoty podatku uszczuplonego lub narażonego na uszczuplenie) znajdzie zastosowanie w przypadku, w którym stanowi faktycznemu (występkowi) z § 1 art. 131 (zatajenie danych lub podanie ich niezgodnie z rzeczywistością) towarzyszyć będzie albo ukrycie prowadzonych ksiąg albo nierzetelne ich prowadzenie; praktycznie — z uwagi na użyte w § 1 art. 131 określenie: „w postępowaniu podatkowym” — nastąpi to np. w przypadku, w którym podatnik w złożonym przez siebie zeznaniu podatkowym lub deklaracji na zaliczki miesięczne powoła się na księgi, które prowadzone są nierzetelnie.

Do czasu ukazania się w tej mierze rozporządzenia wykonawczego, nie należałoby, zdaniem naszym, wyciągać z tej wykładni wniosków a contrario w tym kierunku, iż sprawca uniknąłby zwiększonej odpowiedzialności karnej z § 3 art. 131 przez pominięcie w składanym zeznaniu lub deklaracji powołania się na nierzetelne księgi handlowe, uproszczone lub podatkowe a to z uwagi na — wprawdzie nie sprecyzowane, jednak obowiązujące — postępowanie o wyższej karalności czynu określonego w § 1, którego sprawca dopuścił się w „związku z ukryciem ksiąg”.

Na podkreślenie zasługuje okoliczność, że jeżeli sprawca występku z art. 131 § 1 prawa karnego skarbowego odpowiadać może w pełnym wymiarze kary (1—10-krotna kwota podatku) tylko za działanie umyślne, to w przypadku, w którym przestępstwu towarzyszy ukrycie lub nierzetelne prowadzenie ksiąg, odpowiada w zwiększonym wymiarze kary (2—20-krotna) również za działanie nieumyślne a to z uwagi na wyraźną konstrukcję § 2 art. 131, który zagrożenie do $\frac{1}{4}$ kary odnosi tylko do kary „określonej w § 1” (1—10-krotna) nie zaś do kary określonej w § 3 (2—20-krotna) tego artykułu.

Stąd też z konstrukcji tej nie należy wysnuwać wniosku, iż występku z § 3 można dopuścić się zawsze tylko działaniem umyślnym, jakkolwiek użycie przez ustawodawcę określenia „nierzetelne” wniosek taki dostatecznie by uzasadniało. W tej mierze odsyłamy Czytelników do uzasadnienia naprowadzonego w art. pt. „Księgowość w świetle nowych przepisów o postępowaniu podatkowym” w Nr 29 „Tygodnika Gospodarczego” z r. 1946 — na str. 228.

Sankcja z § 3 art. 131 stosowana również za winę nieumyślną jest tylko wyrazem niezmiernej wagi (z punktu widzenia interesu publicznego całkowicie uzasadniona i słuszna), jaką Państwo przywiązuje do rzetelności w prowadzeniu ksiąg i staranności dobrego kupca tym więcej, iż zagadnienie to wiąże się ze sprawą przywileju dla podatników prowadzących księgi, odnośnie wynikającego z ksiąg a nie innego ustalenia podstaw wymiaru przez władzę skarbową, kiedy to księgowość pełni funkcję dowodową.

Z kolei należy poddać analizie połączenie z omawianym art. 131-szym, postanowień art. 132 prawa karnego skarbowego, stanowiącego:

„§ 1. Kto naraża Skarb Państwa na uszczuplenie podatku przez ukrycie lub nierzetelne prowadzenie ksiąg handlowych, ksiąg uproszczonych lub podatkowych, podlega karze grzywny w wysokości od 1.000 do 1.000.000 zł.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto bezpośrednio nadzorując prowadzenie tych ksiąg dopuszcza do ich ukrycia lub nierzetelnego prowadzenia.”

Niewątpliwie postanowienia art. 132 prawa karnego skarbowego odnoszą się do *samodzielnego* stanu faktycznego, polegającego na samym ukryciu lub nierzetelnym prowadzeniu ksiąg, a nadto, jak wynika z porównania konstrukcji art. 131 § 1: „kto, będąc podatnikiem, naraża Skarb Państwa...” z konstrukcją art. 132 § 1: „kto naraża Skarb Państwa...”, obejmować mają szerszą grupę osób mogących dopuścić się występku aniżeli grupa obejmująca podatnika, płatnika lub ustawowego przedstawiciela albo zastępcę podatnika lub płatnika.

W związku z tym nie możemy podzielić zdania jednego z komentatorów prawa karnego skarbowego stwierdzającego, że: „Jeżeli jednak sprawca czynu określonego w tym artykule jest sam podatnik, — wówczas podlega on karze nie z art. 132 lecz z art. 131 § 3, ponieważ art. 131 § 3 obejmuje w tym przypadku również występki przewidziany w art. 132”.

Sama okoliczność bowiem, iż art. 132 obejmuje szerszą grupę osób aniżeli art. 131, nie oznacza, iż z grupy tej wyłączeni są podatnicy, a przeciwnie, iż mogą zaistnieć stany faktyczne z art. 132, które uzasadniają będą zastosowanie sankcji karnej z tego artykułu; takie przypadki zachodzą, kiedy podatnik ukrywa lub prowadzi nierzetelnie księgi handlowe, księgi uproszczone lub podatkowe, lecz nie występując wobec władzy podatkowej „w postępowaniu podatkowym”, o którym mowa w § 1 art. 131, z tego właśnie przepisu sankcji podlegać nie będzie.

II.

Z kolei zagadnieniem niezmiernie ważnym dla wszystkich księgowych są postanowienia § 2 art. 132, iż: tej samej karze grzywny w wysokości od 1.000 do 1.000.000 złotych podlega, kto bezpośrednio nadzorując prowadzenie ksiąg, dopuszcza do ich ukrycia lub nierzetelnego prowadzenia”.

Konstrukcja tego postanowienia wzbudziła wśród Czytelników szereg wątpliwości co do podmiotów przestępstwa a mianowicie, czy i w jakim zakresie odpowiadają:

1. księgowi zatrudnieni w charakterze pracowników stałych,
2. księgowi dochodzący (na godziny),
3. księgowi prowadzący księgowość u siebie w mieszkaniu prywatnym i to przeważnie w formie zajęcia ubocznego kilku podatnikom na

podstawie dostarczonych im raportów, dokumentów księgowych itp.,

4. tzw. biura rewizyjne, obejmujące zasięgiem swego nadzoru i prowadzenia ksiąg większe ilości podatników, wreszcie
5. nadzory wykonywane w jakiegokolwiek innej indywidualnie umówionej formie.

Sprawa odpowiedzialności osób nadzorujących prowadzenie ksiąg w charakterze stałych pracowników podatnika nie wydaje się wzbudzać wątpliwości; grupa tych osób będzie obejmowała księgowych, kierowników administracyjnych, dyrektorów finansowych, dyrektorów biur itp. pracowników podatnika, którzy w sposób *samodzielny* biorą udział w prowadzeniu jego księgowości.

Nie wyklucza to oczywiście odpowiedzialności osób z personelu pomocniczego, które odpowiadać mogą w charakterze podżegaczy lub pomocników, na ogólnych zasadach prawa karnego skarbowego.

Jeżeli chodzi o dalsze grupy osób wyżej wymienione, to nie wydaje nam się być słusznym pogląd niektórych Czytelników wyrażany w kierowanych do nas zapytaniach, iż z uwagi na konstrukcję cytowanego § 2 art. 132: „bezpośrednio nadzorując” — osoby te nie ponosiłyby odpowiedzialności solidarnej za ukrycie lub nierzetelne prowadzenie nadzorowanych przez nich ksiąg.

Określenie bowiem „bezpośrednio”, nie może być równoznaczne ze stałym, ciągłym i miejscowym nadzorowaniem ksiąg, gdyż przy takim rozumieniu ustawodawcy przepis ten mógłby być w praktyce masowo i skutecznie omiany; należy raczej przyjąć, iż księgowy nadzorujący prowadzenie ksiąg nie może się ograniczać (i w praktyce nie ogranicza się) li tylko do bezkrytycznego, technicznego przeprowadzania czynności związanych z księgowaniem, lecz ma możliwość stwierdzenia bez trudności, czy dostarczony mu przez podatnika materiał odzwierciedla prawdziwy przebieg działalności przedsiębiorstwa i zgodność poszczególnych tej działalności elementów.

Takie postawienie sprawy nie wyklucza oczywiście popełnienia występku z art. 132 przez działania nieumyślne; jednakże i tu, tak jak przy występku z § 3 art. 131, prawo karne skarbowe nie rozróżnia natężenia sankcji wobec winy umyślnej czy nieumyślnej, a to z uwagi na doniosłość występku.

Z uwagi na wprowadzenie powszechnego obowiązku prowadzenia ksiąg, jako jednego z podstawowych elementów w konsekwentnym dążeniu do powszechności, równości i realności obciążeń podatkowych, nie należy przyjmować, iż rozporządzenie wykonawcze do prawa karnego skarbowego czy też odnośnie zarządzenia władz centralnych będą dążyły do złagodzenia ostrza omawianych sankcyj karno-skarbowych.

Zygmunt Mielcarzewicz

Pomiary operacji wytwórczych

(Dalszy ciąg)

Metoda roboczo-godzin ma duże zastosowanie przy pomiarze bezczynności w postaci czterech zasadniczych danych zestawieniowych:

1. ilość przepracowanych roboczo-godzin;
2. przeciętna ilość zatrudnionych robotników;
3. całkowita ilość zatrudnionych robotników;

4. ilość wyrobów wyprodukowanych.

Ilość roboczo-godzin przepracowanych w czasie jednego miesiąca wszystkich robotników zatrudnionych w fabryce wyłącznie z godzinami nadliczbowymi.

Przeciętna ilość zatrudnionych robotników jest ilością robotników przyjętych do pracy oraz personelu pomocni-

czego i kierowniczego i będących na stanie fabryki w poziomie danego miesiąca.

Całkowita ilość zatrudnionych robotników jest to ilość znajdująca się na miesięcznej liście płacy.

Ilość wyrobów wyprodukowanych jest ilością miesięczną przerobioną przez fabrykę i wyrażoną w jednostkach fizycznych.

Z powyższego wynikają następujące jednostki pomiarowe:

1. jednostka zatrudnienia = roboczo-godzina przepracowana (kmh);
2. jednostka produktywności = ilość wyrobów na jedną przepracowaną roboczo-godzinę;
3. jednostka pracy = całkowita ilość zatrudnionych robotników na jedną przepracowaną roboczo-godzinę;
4. jednostka wykorzystania pracy = przeciętna ilość robotników na jednostkę wyrobu;
5. jednostka czasu pracy = ilość wyrobów na robotnika;
6. jednostka wykorzystania czasu = ilość roboczo-godzin na jednostkę wyrobu.

Tabela jednostek pomiarowych

Czynnik mierzony	jednostka pomiarowa	obliczenie jednostki
nieobecność	dni nieobecności przy pracy w okresie (tydzień, miesiąc, rok)	
wypadki przy pracy	ilość wypadków na 1.000.000 roboczo-godzin stosunek	$\frac{\text{ilość wypadków}}{\text{ilość przepracowanych roboczo-godz.}}$
produkcja w stosunku do kosztu robocizny prod.	suma rocznego obrotu na jeden złoty bezpośredniej robocizny stosunek	$\frac{\text{normalny obrót roczny w złotych}}{\text{normalny koszt robocizny produkc.}}$
produkcja w stosunku do godzin roboczych	suma rocznego obrotu na jedną godzinę bezpośredniej robocizny stosunek	$\frac{\text{normalny obrót roczny w złotych}}{\text{norm. ilość przepracowanych godzin}}$
produkcja w stosunku do materiałów bezpośr.	suma rocznego obrotu na jednostkę materiału (bądź 1 zł kosztu mat.) stosunek	$\frac{\text{normalny obrót roczny w złotych}}{\text{norm. ilość materiału zużytego (bądź zł)}}$
szybkość transportu	metrów na minutę	
spadek kosztu	oszczędność na godzinę	$\frac{\text{rzecz. koszt} \times (1 + \% \text{ wzrostu produkcji})}{100 - \text{przewid. koszt.}}$
zdolność produkcyjna	procent wytworzonych wyrobów do planowanych	$\frac{\text{wytworzony produkt} \times 100}{\text{planowana produkcja}}$
zatrudnienie	ilość przepracowanych roboczo-godzin (kmh)	$\frac{\text{ilość przepracowanych roboczo-godz.}}{1000}$
majątek zainwestowany	inwestycja w złotych na jedną rob.- godz.	$\frac{\text{inwestycja w złotych}}{\text{ilość pracac. roboczo-godzin}}$
choroby	dni opuszczone z powodu choroby w okresie (tydzień, miesiąc, rok)	$\frac{1000}{\text{ilość przepracowanych roboczo-godz.}}$
czas pracy	ilość roboczo-godzin na robotnika	$\frac{\text{ilość przepracowanych roboczo-godz.}}{\text{ilość robotników.}}$
koszt robocizny	stosunek kosztu robocizny do ogólnych kosztów produkcji	
wydajność pracy	stosunek procent. czasu wzorcowego do rzeczywistego	$\frac{\text{czas wzorcowy} \times 100}{\text{czas rzeczywisty}}$
robocizna pomocnicza	stos. proc. robocizny pomocniczej do bezpośredniej	$\frac{\text{rob. pomocn. w rob. godz.} \times 100}{\text{rob. bezpośr. w rob. godz.}}$
bezczynność maszyn	godzin bądź dni w okresie czasu	
produkcyjność	ilość produkcji na roboczo-godzinę	
obrót materiałowy	stosunek całkowitego materiału w produkcji do przeciętnego stanu magazynu	$\frac{\text{suma materiału w przerobie}}{\text{stan zapasów w magazynie}}$
błędy w produkcji	procent błędnej robocizny	$\frac{\text{ilość błędnej produkcji} \times 100}{\text{całk. ilość produkcji.}}$

Poradnik księgowego

Zysk brutto w przedsiębiorstwie handlowym

Nawiązując do końcowej uwagi artykułu wstępnego w numerze 41 Tygodnika, podajemy poniżej przykład praktyczny księgowania w przedsiębiorstwie przemysłowym. Temat sam należy uważać jako zupełnie oderwany, z którego wyciągniemy wnioski dotyczące zysku brutto w przedsiębiorstwie przemysłowym w oparciu o konto produkcji. Uwagi nasze i wyniki analityczne podamy z braku miejsca w następnym numerze Tygodnika.

Jako przykład podano wytwórnę konfekcji męskiej, której przedmiotem działalności jest produkcja dwóch gatunków ubrań. Zwykle transakcje handlowe, jak i inne o mniejszym znaczeniu w odniesieniu do tematu nie są w poniższym przykładzie uwzględnione. Jeżeli tego rodzaju przykład podajemy, to kierowaliśmy się dwojakiego rodzaju przyczynami:

1. by wskazać punkt wyjściowy dla obliczenia zysku brutto w przedsiębiorstwie przemysłowym,
2. by tym księgowym, którzy mają trudności w pracy na tym odcinku, wskazać najprostszą metodę postępowania oraz jednocześnie zwrócić uwagę na konieczność prowadzenia konta produkcji.

I. Temat:

Nabywam 1. 9. 47 r. przedsiębiorstwo przemysłowe „Fabrykę Konfekcji Męskiej” przyjmując następujące składniki:

a) składniki majątkowe:

1. 400 m. materiału ubraniowego gat. I. po zł 2.200,—
2. 300 m. materiału ubraniowego gat. II po 2.600,—
3. dodatków do ubrań za zł 450.000,—
4. 8 maszyn do szycia po zł 36.000,—
5. różne ruchomości wg. osobnego zestawienia za zł 120.000,—

b) składniki kapitałowe obce:

1. akcepty za zł 50.000,—

II. Rozwiązanie tematu

Materiał ubraniowy gat. I.

Bilans otwarcia	880.000,—	Produkcja g. I.	154.000,—
		Bilans zamknięcia	726.000,—
	880.000,—		880.000,—

Materiał ubraniowy gat. II.

Bilans otwarcia	780.000,—	Produkcja g. II.	208.000,—
		Bilans zamknięcia	572.000,—
	780.000,—		780.000,—

Dodatki do ubrań

Bilans otwarcia	450.000,—	Produkcja	90.500,—
		Bilans zamknięcia	359.500,—
	450.000,—		450.000,—

Maszyny do szycia

Bilans otwarcia	288.000,—	Bilans zamknięcia	288.000,—
-----------------	-----------	-------------------	-----------

Ruchomości

Bilans otwarcia	120.000,—	Bilans zamknięcia	120.000,—
-----------------	-----------	-------------------	-----------

Akcepty

Bilans zamknięcia	50.000,—	Bilans otwarcia	50.000,—
-------------------	----------	-----------------	----------

Dostawcy

Bilans zamknięcia	1.668.000,—	Bilans otwarcia	1.668.000,—
-------------------	-------------	-----------------	-------------

Kapitał

Bilans zamknięcia	800.000,—	Bilans otwarcia	800.000,—
-------------------	-----------	-----------------	-----------

Odbiorcy

Sprzedaż	72.500,—	Bilans zamknięcia	72.500,—
----------	----------	-------------------	----------

2. dostawcy wg. osobnego zestawienia na zł 1.668.000,—
Kupno przedsiębiorstwa reguluję gotówką.

W ciągu miesiąca września, który jest w przykładzie zamkniętym w sobie okresem sprawozdawczym, miały miejsce następujące transakcje w omawianym przedsiębiorstwie:

1. Sprzedaż 15 ubrań gat. I za zł 190.000,— gotówką oraz za zł 72.500,— na kredyt.
Sprzedaż 11 ubrań gat. II. za zł 209.000,— gotówką
2. Wypłata brutto pracownikom fizycznym przy produkcji zł 275.000,—.
Potrącenia a) podatek od wynagrodzeń zł 16.500,—;
b) danina komunalna zł 2.750,—.
Dopłata przedsiębiorstwa do podatku od wynagrodzeń zł 600,— oraz świadczenia społeczne zł 42.500,—.
Wypłatę uskutecznilo gotówką, dopłaty przedsiębiorstwa zapisano na dobro odnośnym urzędem.
3. Naprawa maszyn do szycia zł 8.500,— zapłacona gotówką.
4. Wypłacono prowizję od sprzedaży ubrań w wysokości zł 7.700,— gotówką.
5. Koszty administracji ogólnej zapłacone gotówką wynosiły zł 25.000,—.
6. Oddano do produkcji:
 - a) 70 m. materiału ubraniowego gat. I.
 - b) 80 m. materiału ubraniowego gat. II.
 - c) dodatków do ubrań 25 proc. wartości zużytego do produkcji materiału ubraniowego gat. I i II.
7. Podatek obrotowy 3 proc. od wykazanego obrotu zapisano na dobro urzędu skarbowego.
8. Koszty produkcji rozbić w połowie na gat. I i II.
9. Przyjmujemy, że na 1 ubranie potrzeba 2,85 m. materiału.

Inni wierzyciele

Bilans zamknięcia	76.360,—	Kasa	19.250,—
		Świadc. ustaw.	43.100,—
		Podatek obrotowy	14.010,—
	<u>76.360,—</u>		<u>76.360,—</u>

Produkcja ubrań gat. I.

Materiał ubraniowy	154.000,—	Ubrania g. I.	357.240,—
Dodatki do ubrań	38.500,—	Różnice kalkul.	10,—
Amortyz. maszyn	1.200,—		
Amortyz. ruchom.	250,—		
Wypłata	137.500,—		
Świadczenia	21.550,—		
Naprawy	4.250,—		
	<u>357.250,—</u>		<u>357.250,—</u>

Produkcja ubrań gat. II.

Materiał ubraniowy	208.000,—	Ubrania g. II.	424.732,—
Dodatki do ubrań	52.000,—	Różnice kalkul.	18,—
Amortyz. maszyn	1.200,—		
Amortyz. ruchom.	250,—		
Wypłata	137.500,—		
Świadczenia	21.550,—		
Naprawy	4.250,—		
	<u>424.750,—</u>		<u>424.750,—</u>

Ubrania gat. I.

Produkcja	357.240,—	Sprzedaż ubrań g. I.	223.275,—
		Bilans zamknięcia	133.965,—
	<u>357.240,—</u>		<u>357.240,—</u>

Ubrania gat. II.

Produkcja	424.732,—	Sprzedaż ubrań g. II.	166.859,—
		Bilans zamknięcia	257.873,—
	<u>424.732,—</u>		<u>424.732,—</u>

Sprzedaż ubrań gat. I.

Ubrania g. I.	223.275,—	Kasa	190.000,—
Straty i zyski	39.225,—	Odbiorcy	72.500,—
	<u>262.500,—</u>		<u>262.500,—</u>

Sprzedaż ubrań gat. II.

Ubrania g. II.	166.859,—	Kasa	209.000,—
Straty i zyski	42.141,—		
	<u>209.000,—</u>		<u>209.000,—</u>

Kasa

Sprzedaż ubr. g. I.	190.000,—	Wypłata	275.000,—
Sprzedaż ubr. g. II.	209.000,—	Naprawa maszyn	8.500,—
Inni wierzyciele	19.250,—	Produkcja	7.700,—
		Koszt. administracyjne	25.000,—
		Bilans zamknięcia	102.050,—
	<u>418.250,—</u>		<u>418.250,—</u>

Wypłata

Kasa	275.000,—	Produkcja	275.000,—
------	-----------	-----------	-----------

Świadczenia społeczne i ustawowe

Inni wierzyciele	43.100,—	Produkcja	43.100,—
------------------	----------	-----------	----------

Naprawa maszyn

Kasa	8.500,—	Produkcja	8.500,—
------	---------	-----------	---------

Prowizje udzielone

Kasa	7.700,—	Straty i Zyski	7.700,—
------	---------	----------------	---------

Koszty administracji ogólnej

Kasa	25.000,—	Straty i zyski	25.000,—
------	----------	----------------	----------

Podatek obrotowy		
Inni wierzyciele	14.010,—	Straty i zyski 14.010,—
Amortyzacja maszyn		
Fundusz amortyzacyjny	2.400,—	Produkcja 2.400,—
Amortyzacja ruchomości		
Fundusz amortyzacyjny	500,—	Produkcja 500,—
Fundusz Amortyzacyjny:		
Bilans zamknięcia	2.900,—	Amortyzacja maszyn 2.400,— Amortyzacja ruchom. 500,—
	2.900,—	2.900,—
Różnice kalkulacyjne		
Produkcja g. I.	10,—	Straty i zyski 28,—
Produkcja g. II.	18,—	
	28,—	28,—
Straty i zyski		
Prowizja	17.700,—	Sprzed. ubrań g. I. 39.225,—
Koszty administracyjne	25.000,—	Sprzed. ubrań g. II. 42.141,—
Podatek obrotowy	14.010,—	
Różnice kalkul.	28,—	
Bilans zamknięcia	34.628,—	
	81.366,—	81.366,—
Bilans zamknięcia		
Kasa	102.050,—	Akcepty 50.000,—
Materiał ubrań g. I.	726.000,—	Dostawcy 1.668.000,—
Materiał ubrań g. II.	572.000,—	Inni wierzyciele 76.360,—
Dodatki do ubrań	359.500,—	Fundusz amortyzacyjny 2.900,—
Ubrania g. I.	133.965,—	Kapitał 800.000,—
Ubrania g. II.	257.873,—	Zysk 34.628,—
Odbiorcy	72.500,—	
Maszyny	288.000,—	
Ruchomości	120.000,—	
	2.631.888,—	2.631.888,—

mgr M. Nowicki

Polaku-Katoliku!

„Słowo Powszechne”
to Twój dziennik

Wielkop. Oddział Redakcji i Administracji
w Poznaniu
ulica Zygmunta Augusta nr 10a
przy Dyrekcji Kolei Państw.

Maszyny biurowe

K. KOCHANOWICZ i S-ka

Plac Wolności 13 (obok 3 Maja)
Telefon 11-13

Księgarnia Wł. Wilak

Poznań, Kantaka 10

Telefon 44-40

P.K.O. nr V-4085

	cena
Cyprian — Fotografia małoobrazkowa	„ 200
Cyprian — Fotografia praktyczna	w druku
Diels — Chemia organiczna	w druku
Fayol — Administracja przedsiębiorstwa	„ 390
Grabowski — Ustawa o zwalczaniu drożyzny i nadmiernych zysków w obrocie handlowym	„ 150
Hartman — Wzory pism procesowych i administracyjnych	w druku
Hryniewiecki — Krótki zarys polskiego prawa upadłościowego oraz polskiego prawa o postępowaniu układowym	„ 120
Howorka — Krótki zarys zobowiązań	„ 120
Jonsik — Jak sporządzić testament	„ 100
Lewandowski — Chem. analiza jakościowa wyd. II	„ 350
Lewandowski — Foto-Recepty	„ 200
Lutosławski — Przykład organizacji zakładu przemysłowego. Wyd. II	„ 600
Nikodymowa — Wzory matematyczne	„ 120
Nikodymowie — Wstęp do rachunku różniczkowego	„ 150
Peretiatkowicz — Kodeks polityczny	w druku
Peretiatkowicz — Państwo współczesne	w druku
Peretiatkowicz — Podstawowe pojęcia prawa administracyjnego	„ 250
Peretiatkowicz — Wstęp do nauk prawnych	„ 200
Poradowski — Akustyka muzyczna	„ 140
Poradowski — Nauka harmonii	„ 250
Rytel — Teoretyczne podstawy organizacji	„ 230
Rzepecki — Bydgoskie zwyczaje handlowe	„ 125
Skalski — Ocena działalności przedsiębiorstw na podstawie zamknięć rachunkowych	„ 500
Skalski — Technika handlu hurtowego	„ 180
Skalski i Feige-Górski — Jednolity plan kont przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych w praktyce	„ 380
Skalski — Zasady inwentaryzowania i bilansowania	w druku
Skowroński — Produkcja owoców i przetwórstwo owocowe	„ 140
Taylor — O istocie spółdzielczości	„ 100
Taylor — Zarządzanie warsztatem wytwórczym	w druku
Waschko St. — Incoterms 1936. Międzynarodowe przepisy wykładni formuł handlowych	„ 100
Włockowski — Postępowanie nakazowe i upomniawcze	„ 120
Witkowski — Zasady księgowości i kalkulacji fabrycznej	w druku
Witowski — Administracja przedsiębiorstwa	„ 100

Opłata pocztowa uliczona ryczaftem

Adres dla zwrotu: Administracja „Tygodnika Gospodarczego” Księgarnia Wilak, Poznań Kantaka 10

Aparaty i lampy radiowe

zyrandole, lamki nocne, sprzęt elektro-techniczny — poleca

„Radiobłysk“ Radio - Światło - Rowery
Poznań, św. Marcin 34, tel. 94-87

Najlepsza
i naprawdę...

Poznań, Al. Marcinkowskiego 7
Tel. 43-23, 21-04

Centrala Maszyn i Przybor. Biurowych

Naprawa: Maszyn do pisania - Liczenia - Powielaczy i Kas rejestracyjnych
Przeróbka: Maszyn do pisania na układ polski
KUPNO SPRZEDAŻ
Wł. Cz. Filipiak
Poznań, Św. Marcin 32 — Tel. 88-19

Cena ogłoszeń: za 1 mm na stronie 4-lamowej zł 15,—

Ogłoszenia przyjmuje dla instytucji i przedsiębiorstw państwowych oraz firm pozostających pod zarządem państwowym „P.A.P.” Polska Agencja Prasowa, Poznań, Sew. Mielżyńskiego 8 — telefon 42-93.

Redakcja: Izba Przemysłowo-Handlowa
w Poznaniu, ulica Mickiewicza 31
Tel.: 78-62, 23-65, 23-66

Ogłoszenia przyjmuje „PAR” Polska Agencja Reklamy Fr. Krajna — Spadkobiercy Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 7 — Telefon 30-89 i oddz. Kraków, Rynek Gł. 46 — Tel. 503-66 — Bydgoszcz, Al. 1 Maja 16 Tel. 17-66 — Toruń, ul. Mostowa 38.

Administracja: Księgarnia Wilak Poznań, ul. Kantaka 10 — Tel. 44-40 Konto P. K. O. — V - 4085 Cena numeru 30,—zł, prenumerata kwartalna 300,— zł